

ANNA CAVALDA Billie

Traducere din limba franceză
și note de Ada Tanasă

POLIROM
2019

Păi, da... Sunt lucidă... Bănuiam eu că felul meu de-a juca îl copleșea cu totul...

Atunci m-am dus să-l mai trag de limbă ca să mă plesnească o dată pentru totdeauna și să nu mai vorbim despre asta.

— Ei, hai. Scuipă tot. Te-ascult.

Și-a rulat cartea într-un soi de măciucă mică, a oftat, m-a privit încruntând din sprâncene și în cele din urmă a murmurat:

— E unul dintre cele mai frumoase pasaje ale piesei... poate chiar cel mai frumos... și, la cum îl joc eu, o să îl stric.

— Pfui... de ce zici asta?

— Pentru că..., a adăugat privind în altă parte, când o să spun cuvântul „penguin”, Franck Mumu o să-i ia locul lui Perdican și toți o să-nceapă să rânjească...

Nu mă așteptam chiar deloc la asta (Franck nu-și arată niciodată slăbiciunile și, până și aici, vezi, dacă a leșinat, e ca să ne ascundă că suferă), așa că n-am răspuns imediat.

(Și pe asta am învățat-o tot împreună cu el... Felul ăsta perfid pe care-l au îndoielele de-a se fofila în locurile cele mai neașteptate și mai bizare, mai ales la oameni care sunt mai puternici decât tine.)

N-am zis nimic.

Am așteptat să treacă un înger al tăcerii... Apoi încă unul... Apoi un al treilea, care mi-a făcut cu ochiul ridicând degetul

mare, și atunci m-am mutat de pe un picior pe altul ca să intru iar în raza privirii lui.

— Pariez pe orice vrei tu că te înșeli.

Și, cum nu reacționa, am pus totul la bătaie:

— Hei, Franck... Mă auzi? Uită-te un picuț la mine, te rog. Pariez pe un Malabar cu două arome că n-o să rânjească *nimeni*...

Și să fiu a naibii dacă n-am câștigat ușor de tot pariul ăsta! Ușor de tot! Și uite că bocesc pe chestia asta... Bocesc încă pe chestia asta...

Scuze... Scuze... E din cauza frigului, a foamei, a oboselii... Scuze...

Bocesc pe chestia asta pentru că n-ar fi trebuit să-mi dea doar un baton, ci un kil! un container! o semiremorcă!

Da, ar fi trebuit să mă îngroape sub o avalanșă de batoane Malabar dacă ar fi avut curaj să aibă încredere în mine...

*

Prin forța ordinii cronologice a piesei, furăm (da, uite, o dau pe perfectul simplu ca să mă înscriu în genul epic) ultimii la recitat. Primirăm de la buna doamnă Guillet permisiunea de-a o șterge cinci minute pe culoar ca să ne schimbăm și, când ne întoarserăm la lăcașurile noastre de cultură,

eu îmbrăcată doar în veșmintele mele din pânză de iută și cu crucifixul la gât și el, cu șoldurile bine strânse în nobila lui redingotă cu butoni auriți și încălțat cu cizmele înalte de scutier comunal, parcă deja lucrurile părură să se schimbe în favoarea noastră.

Da, murmurele alea neîncetate care ne luaseră de-atâtea ori drept țintă, pe el și pe mine, începură deja să miroasă clar, clar de tot, mai puțin a mucegai...

Publicul nostru ne păru câștigat și apoi, fi... fu... rahat, așteaptă, comut din nou pe v.f.¹, dacă nu, o să mă chinui prea tare, și apoi am turuit pur și simplu ce știam deja pe dinafară, fiindcă repetaserăm iar și iar în mica sufragerie mortuară a lui Claudine.

Doar că turuiserăm mult mai bine.

Eu, pentru că aveam la fel de mare trac pe cât avea Camille, iar el – pentru că se eliberase de sine...

Fără să ne sinchisim de tragerea la sorti, am jucat toată scena din Actul al V-lea, adică mult, mult, mult mai mult decât ni se impusese.

1. *Version française* (versiunea franceză) – termen folosit în mai multe domenii, în special în cinematografie și televiziune, pentru a desemna filmele sau seriile la care dialogurile au fost traduse și înregistrate din nou în franceză.

De câte ori poate iubi un om cinstit?

*Dacă preotul parohiei ar sufla asupra
dumitale și mi-ar spune c-ai să mă iubești
toată viața, aș avea dreptate să-l cred?*

*Sus fruntea, Perdican! Ce om nu crede
în nimic?*

*Îți faci meseria dumitale de tânăr și zâm-
bești când ți se vorbește de femei triste...*

*Așadar, dragostea dumitale-i o monedă,
de poate trece așa dintr-o mână-ntr-alta
până la moarte?*

*Nu, nici măcar nu-i o monedă; căci cel
mai mic bănuț de aur prețuiește mai mult
ca dumneata și, prin orice mâini ar trece,
își păstrează efigia.*

Uite. Uite, asta e. Uite ce-mi aduc aminte.

*Și frânturile astea de neliniște – sau
acest rest care mi-a mai rămas din Camille –
le repet în noapte și le repet pentru tine,
steluțo...*

De câte ori poate iubi un om cinstit?

Sus fruntea, Perdican!

Dragostea dumitale-i o monedă?

E frumos, nu-i așa?

*Și astăzi, că am îmbătrânit și am iubit
totdeauna pe viață și am părăsit tot-
deauna pentru totdeauna și am plâns și
am suferit și am luat-o de la capăt și o*

voi lua iar de la capăt, o înțeleg mai bine pe scumpica asta...

La vremea aia eram în așa o stare de război, că am luat-o drept o enervantă, dar astăzi știu exact ce era: o orfană.

O orfană ca mine, care – la fel ca mine – murea după iubire...

Da, astăzi aș juca-o cu mai multă tandrețe...

Cât despre Franck, e simplu, a făcut să ia foc sala 204 din corpul C al colegiului Jacques-Prévert, la a doua oră a dimineții, în acea joi de aprilie din anul nu mai știu cât.

Chiar așa, brigadier Pimpon: foc.

S-a răsucit, a țopăit, m-a tachinat, s-a învârtit în jurul meu, a transformat catedra profei în ghizd de fântână, și-a ridicat scaunul și l-a trântit la loc cu un zgomot sec, s-a sprijinit de tablă, s-a jucat cu o bucată de cretă, s-a adresat umbrei mele, care se refugiase între dulapul cu dicționare și ieșirea de incendiu, s-a repezit spre lingăii din primul rând ca și când i-ar fi luat drept martori, a...

A fost craiul ăla, puștiul ăla, nobilul ăla mărunt de provincie care mai păstra încă parfumul cocotelor din Paris, nătăflețul ăla, dobitocul ăla, băiatul ăla mare și fragil și delicat.

Și îndrăgostit... Și mândru... Și lăudăros... Și sigur pe el... Și rănit, poate...

Da... Rănit de moarte...

Astăzi, când am îmbătrânit și când etc., mai e o întrebare pe care mi-o pun...

La fel ca Franck, Perdican trebuie să fi suferit mai mult decât era în stare s-o arate...

Pe scurt, toate astea ca să spun că, atunci când a venit momentul să visez la batonul meu Malabar mai degrabă decât la virginitatea mea, adică, atunci când cuvintele alea care-l nelinișteau atâta cu o zi înainte au țâșnit în suvoale groase din inima lui în sfârșit dezambalată (la noi se spunea chestia asta pentru moto-rete... dacă vrei să meargă gen cu 4 km / oră mai repede și dacă-ți sparg urechile, le dezambalezi), când a venit rândul meu, aș zice, să-l ascult cu mult mai multă atenție decât făcuse Camille la timpul ei, pentru că știam cât îl costa să le spună, da, când mi le-a turnat așa (scuze dinainte pentru greșeli, am știut totul pe de rost o bună bucată de vreme, dar cu siguranță am uitat două-trei chestii pe drum), privindu-mă drept în ochi și cu mâna deja pe clanța ușii de la clasa noastră:

„Adio, Camille, întoarce-te la mănăstirea ta. Și, când vei mai auzi povești din astea îngrozitoare care ți-au otrăvit urechile, răspunde așa: toți bărbații sunt mincinoși,